

društva dana 8. novembra 1930. u Zagrebu u dvorani kaptolske škole, u 3½ sata poslije podne. Dnevni red: 1. Otvorenje skupštine i pozdrav pretsjednika. 2. Izvještaj tajnika o radu društva u minuljoj društvenoj godini. 3. Izvještaj blagajnika. 4. Izvještaj nadzornoga odbora. 5. Glavne skupštine Povjereništva Zagreb i Udruženja Jugoslavenskoga Učiteljska u Beogradu ov. god.; referat Ljudevita Krajačića. 6. Predlozi društvene uprave i ostali predlozi. 7. Eventualije. 8. Izbor društvene uprave. — Za učesnike skupštine (iz grada Zagreb i srezova Zagreb, Samobor, Vel. Gorica i Dugoselo) odobren je dopust rješanjem Prosvjetnoga odjeljenja banske uprave u Zagrebu broj 75.001 od 24. X. 1930. Na dan skupštine priređuje Zagrebački učiteljski pjevački zbor UJU „Ivan Filipović“ u 20 sati, u dvorani Zagrebačke pivovare (Ilica 224), drugarsko veče, s programom. Pristup slobodan, bez obveza za sve učiteljstvo i učiteljske prijatelje. Na skupštini mogu učestvovati i nečlanovi. Prije početka skupštine može se uplatiti članarina društvenom blagajniku, kao i upisati novi članovi. — U Zagrebu, 15. oktobra 1930. — Pretsjednik: Ivan Vereš v. r. Tajnik: Viktor Klepac v. r.

Stanovska organizacija UJU IZ POUVERJENIŠTVA UJU.

IZJAVA KRANJSKEGA UCITELJSKEGA DRUSTVA NA ZBOROVANJU DNE 25. OKTOBRA 1930.

Po poročilih delegatov izjavljamo, da oficijelno poročilo o poteku 10. pokrajinske skupščine ne odgovarja povsem resnici, dočim je v nekaterih točkah dvoumno.

Dokazi: 1. Ni res, da bi predesednik tov. Lapajne želel stopiti v gospodarski odtsek, marveč je prošil, da se ga dodeli onemu odtseku, v katerem bi se obravnavale razmere z izstopivšim Celjskim učiteljskim društvom. Ni res, da bi poverjenik in tov. Grčar izjavila, da ne pride to vprašanje »tam« (gospodarski odtsek) na dnevni red, pač pa sta zastopala mnenje, da se o celjski zadevi sploh ne razpravlja iz razloga, ker je društvo izstopilo iz ljubljanskega poverjeništvu UJU. Šele po 8 govornikih se je ugotovilo, da pride to vprašanje v razpravo pri šolsko-upravnem odtseku, to pa zaradi tega ker je dvojje društev stavilo tozadevne predloge.

2. Ni res, da bi bila kritika tov. tajnika Rupreta »izpad« na poverjeništvu, res pa je, da je navajal dokazilni materijal glede nepravilnega postopanja organizacijskih instanc, tako kot je to zahtevalo društvo. Nekvalificirana je dalje samohvala podpisane poverjenika pod oficijelnim poročilom 10. pokrajinske skupščine, češ, da je »dobro replicalo«.

3. Kritika tov. Lapajneja ni bila polna namigavanj in sumničenj, res je, da je govornik točno navajal dokaze, za katere prevzame sam in društvo polno odgovornost.

4. Iz odstavka: »Čitanje stenografskega zapisnika« izgleda, kakor da bi bile izjave tov. Lapajneja res obremenilne, dočim se je konstatiralo, da zapisnik ni vseboval onega, kar je trdil poverjenik. Pogreški, ki jih je Lapajne navajal, se niso dogajali po njegovem mnenju, pač pa jih je obsojalo tako Kranjsko, kot Celjsko učiteljsko društvo.

V svoji končni besedi je res izjavil tov. Lapajne, da smo se v jedru našli, t. j. da obsojamo vsako demoralizacijo v organizaciji.

5. Nedosleden je sklep glede neobjave 10. društvenih sklepov in o zajamčenju svobodne besede.

6. Ne priznavamo pravne veljavnosti sklepa glede društvenega razsodišča, ker predlog ne odgovarja členu 19. in 22. e organizacijskega poslovnika. Poleg tega je bil stavljen med debato, nič utemeljen in tudi ne podpisan od 10. društvnikov, kakor to zahteva poslovnik. Na delegacijo je napravil ta sklep vtis, kot da hoče poverjeništvu zavleči sporne zadeve s Celjskim učiteljskim društvom.

7. Obsojamo neparlamentarni način obravnavanja tajniškega poročila. Kot neravno smatramo ukinjevanje delegacijskih sklepov med poslovnim letom in po naslednjih delegacijah (slučaj konzorcija i. dr.).

8. Objavljeni sklep glede kritikovanja in kritikov ne odgovarja onemu, ki ga je sprejela delegacija. Glasiti bi se moral: Delegacija obsoja tako društveno abstinenco, kot tudi mandatorje teh društev. Tov. Lapajne je v dobrem namenu nameraval urediti nesoglasje s Celjskim učiteljskim društvom, za kar ga je pa delegacija na predlog šolsko-upravnega odtseka obsodila.

9. Nedopustno je, da oficijelno poročilo med debaterji navaja člane, ki pri razpravi sploh niso bili več navzoči, ker izgleda, kot da bi le ti sprejete sklepe odobraval in zanje glasovali (slučaj tov. Rupreta).

10. Zahtevamo striktnega pojasnila, kdo so oni »Franceschi Morossiniji«, ki plovejo brez luči po »organizacijskih vodah« (podlistek v 5. številki letošnjega »Učit. Tovariš«). Za to težko žalitev nosita polno odgovornost urednik »Učit. Tovariš« tov. Dimnik in izdajatelj tov. Skulj (na podlagi sklepa širjega in ožjega sosveta o žalitvah, kakor tudi po tiskovnem zakonu).

Kranjsko učiteljsko društvo,
25. oktobra 1930.

Pretsjednik: Josip Lapajne. Tajnik: R. Rupret.

Ad 1. Tovariš Lapajne je res želel v tisti odtsek ki bi obravnaval celjsko zadevo. Poverjenik in tov. Grčar sta bila poleg drugih mnenja, da bi se na skupščini zadeva ne obravnavala. Iz poročila je tedaj črtati »ta« in »tam«.

Ad 2. Ne glede na to, kakšne izjave je društvo naročilo tajniku Rupretu, naj delegati, ki so bili na skupščini navzoči kvalificirajo obliko njegovih izjav. Glede »samohvale«: Poverjenik se osebno sam ni strinjal z besedilom, je pa namenoma pustil poročilo kakor so ga sestavili zapisnikarji skupščine sami, zato, da bi preprečil podobne proteste kakoršen je bil lani in sedaj ta.

Ad 3. Ni običaj, da bi se prepuščala končnoveljavna klasifikacija lastnih izjav tistim, ki jih iznašajo, ampak tretjim, ki so neprizadeti in to so delegati in zapisnikarji, od katerih je vedno pričakovati objektivnosti.

Ad 4. Ako tovariš Lapajne zahteva, mu v prihodnji številki citiramo izpisek njegovih besed iz stenografskega zapisnika, zaradi katerih je bilo treba njegovih pojasnil, da ni njegovih izjav razumeti tako, kakor so bile izrečene.

Ad 4. 2. odstavek. V čem je poročilo napačno?

Ad 5. O predlogih je odločila delegacija, ki je za nas vse suverena in je za nas zadeva rešena.

Ad 6. Točno! kakor sklep na predlanski skupščini o konzorciju za list, katerega delovanje je tov. Lapajne tako kategorično zahteval. — Da bi bila delegacija glasovala proti svojim vtisom, do sedaj nismo vedeli.

Ad 7. Ali je poslovanje konzorcija brez članov mogoče in ali je resno, da tak konzorcij še obstoja? Delegacija sme spreminiti sklepe če vidi, da je to potrebno. Pa se je zgodilo tudi v danem slučaju.

Ad 8. Dobesedno po zapisniku se glasi ta sklep tako-le: Želimo kritike, ki nam je dobro došla, če je konstruktivna. Žalibog se v naših opozicijskih vrstah vse češče pojavlja nemogoča taktika, ki se kaj rada udeležuje povsem negativno — z abstinenco. To pa je nezdrav pojav, ki meče čudno luč v prvi vrsti na abstinence same, pa tudi na njihove mandatorje, ako soglašajo s takim uveljavljenjem njihovih nazorov in teženj.

Ad 9. Ta točka ni jasna na katero zadevo se nanaša. Mogoče je, da zapisnikarji take pomote zagreše, ki pa smo jih pripravljeno takoj v listu popraviti, če se nam pošljejo.

Ad 10. Avtor članka je striktno zahteval, da se njegov podlistek dobesedno objavi. Ga je podpisal in se zato prepušča njemu odgovor.

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 7
priporočila svojo bogato zalogo manufakturne blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni namočenci dobe blago tudi na obrube proti predoživni legitimaciji.

iz društev:

Vabila:
— KAMNIŠKO UCITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto dne 15. t. m. v Kamniku takoj po prihodu jutranjega vaka iz Ljubljane. Dnevni red: 1. O kmetstvo in gospodinsko nadaljevalnem šolstvu — referira g. prof. Krošelj Jože. 2. Poročilo o seji širjega sosveta in situacijsko poročilo. 3. Stanovske zadeve. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna.

— SLOVENJEBISTRISKO UCITELJSKO DRUŠTVO preloži svoje zborovanje na 15. novembra t. l. Vršilo se bo ob 10. uri na deški osnovni šoli v Slov. Bistrici. Preložitve vsled tega, ker se vrši seja širjega sosveta UJU v nedeljo dne 9. novembra v Ljubljani. — Predsednik: Miloš Tajnik.

Poročila:

+ KOZJANSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj občni zbor 4. oktobra 1930, ob 10. uri v Kozjem.

Statistika: Učiteljstva v okraju 54. včlanjenih 36, navzočih 24, t. j. 66,6%. Opravičil se je 1 tovariš.

ad 1. Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče — stare znance, ki zvesto drže prapor našega društva ter novi tovariši Gross Makso in Majcen Tatjana. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

ad 2. Tov. Potočnik je na kratko poročal o pokrajinski skupščini v Novem mestu, tov. Hernaus je pa zelo zanimivo in obširno poročal o državnih skupščini v Beogradu.

ad 3. Iz tajniškega poročila razvidimo, da je imelo društvo 35 rednih in 2 častna člana. Zborovanj je imelo društvo 5, tudi odborovih sej je bilo 5. Na zborovanjih so bila 4 predavanja; razny tega so se obravnavale tudi razne stanovske zadeve — materijalno stanje učiteljstva — in razgovor o moderni šoli in novem šolskem zakonu.

Povprečna udeležba na zborovanjih 70%. Pri vseh zborovanjih je bilo 13 tovarišev (ic). Društvo je bilo zastopano po svojih delegatih: na seji širjega sosveta v Mariboru, na pokrajinski skupščini v Novem mestu in na državnih skupščini v Beogradu.

ad 4. V preteklem poslovnem letu je bilo 6651:55 Din prejemkov, 6124:65 Din izdatkov, gotovina znaša 526:90 Din. Pregledovalca računov sta pregledala blagajniške knjige ter jih našla v najlepšem redu. Predlagata absolutorij s pohvalo. Predlog soglasno sprejet.

ad 5. Članarina za upravno leto 1930/31. se zniža na 170 Din letno mesečno 17 Din. Za učitelji poročene učiteljice 100 Din letno. Članarina se plačuje le potom položnic, in sicer vnaprej.

ad 6. Sledile so volitve. Izvoljen je bil stari odbor. Le namesto tov. Fr. Stauerja je vstopil v odbor tov. L. Slavec.

Razsodišče pa tvorijo: Čok Albert, Hernaus Josip, Smolnikar Hedka.

ad 7. Tov. Stauer je pojasnil in razložil, kako se sestavi kronika. Tov. predsednik se mu za delo in trud najlepše zahvali.

ad 8. Tov. Hernaus predlaga: Učiteljsko društvo kozjanskega okraja sklene, brezpogojno izterjati sodnijsko vse članarinske zastanke od onih članov, ki do 8. novembra 1930. ne plačajo svojega dolga. Predlog enoglasno sprejet.

Tovariše, ki bodo premeščeni, se prosi, da javijo društvu svoj odhod in novo službeno mesto, zaradi članske evidence.

Tov. predsednik tudi priporoča, da naj bi izobraževalni krožki zopet oživel.

Sledila je daljša debata o uradni sreski učiteljski konferenci.

Prihodnje zborovanje bo meseca decembra v dvorani g. Kolarja v Lesični pri Pilčtanju.

Ker drugih slučajnosti ni, zaključil predsednik zborovanje.

Alb. Čok, preds. Mar. Strašekova, tajnica.

PLETENINE LASTNEGA IZDELKA
najceneje in najsolidneje kupite v močni trgovini
F. M. ROZMAN
LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7

+ UCITELJSKO DRUSTVO ZA KRŠKI OKRAJ je imelo dne 4. oktobra t. l. v Krškem svoj redni letni občni zbor. Izmed 136 članov je bilo navzočih 72, t. j. 52,9%.

Pred občnim zborom je predaval tov. J. Pirc o kmetijskem pouku v narodni šoli. Snov je obravnaval izčrpano in v tako priklupni obliki, da je žel za svoja izvajanja živahno odobravanje. Pri debati, ki so se je udeležili tov. Mihelčič, Požar in Möderndorfer, se je sprejel predlog poslednjega, da naj se sestavijo po gospodarskih enotah našega okraja odseki iz tovarišev, ki se posebno zanimajo za gospodarska vprašanja. Ti odseki se bodo konstituirali pri prihodnjem zborovanju ter bodo najpreje skušali ugotoviti gospodarsko stanje in njegove pogoje v krškem srezu.

Nato je tov. predsednik otvoril redni občni zbor s pozdravom na navzoče. Njegov pozdrav je veljal posebno še tov. sreskemu šolskemu nadzorniku ter novostopivšim tov. Majerjevi, Lenčevi, Pučljavi in Sušteršiču. Nato je tov. tajnik prečital zapisnik zadnjega rednega občnega zbora, ki se je odobril brez pripombe. V nadaljnjem poročila tov. predsednik, da so se poleg njega udeležili pokrajinske skupščine še trije delegatje, državne skupščine pa z ozirom na blagajniško stanje samo en delegat. Temu je sledilo poročilo tov. tajnika, ki je bilo istotako soglasno sprejeto brez ugovora. Tovariš blagajnik je nato podal poročilo o blagajniškem stanju. V preteklem letu je imelo društvo 25.035:43 Din dohodkov, izdatkov pa 23.522:81 Din. K debati sta se oglašila tov. Požar in Znidarčič in ka sta pregledovalci računov podali svoje ugodno poročilo, se je na podlagi tega izckel odboru absolutorij.

Sledilo je nato poročilo tov. Požarja o pokrajinski skupščini v Novem mestu. Pri debati se je soglasno sprejel predlog tov. Möderndorferja: Zopet naj se vzpostavi dooločba pravilnika M. M., da se stekajo vsi presežki dohodkov v rezervni sklad M. M., ki je nedotakljiv. V slučaju, da poverjeništvu nujno rabi denarna sredstva lahko najame pri M. M. brezobrestno posojilo, ki hja pa mora striktno vrniti. To velja tudi za znesek 3000 Din, ki se je letos da. iz sredstev M. M. za blagajniško nagrado. Nato je bilo poročilo tov. Požarja sprejeto. Sledilo je nato poročilo o poteku državne skupščine, ki ga je podal tov. predsednik. Po debati je redni občni zbor ugotovil, da je bil novi Izvršni odbor z večino glasov prisotnih delegatov izvoljen ter da je dolžnost ostalih delegatov — manjšine — disciplinirano vzeti to na znanje in računati z novim Izvršnim odborom.

Nato se je sprejel proračun za upravno leto 1930/31., ki izkazuje 22.846:26 Din dohodkov in 22.724 Din izdatkov. Članarina ostane kot lani, to je: redni člani 170 Din, učitelji poročene 50 Din, upok. pred u. z. 60 Din. Temu so sledile volitve novega odbora. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dosedanji predsednik tov. Janko Vanič, v ostali odbor pa sledeči tovariši: Herbst Pavel, Požar Vladimir, Znidarčič Rudolf, Bitenec Drago, Šilovina Pavel, Vlastimila Levstikova, Lomšek Anton, Brezovar Matija, Kraker Lado in Möderndorfer Vinko. Za namestnike pa: tov.: Pirc, Kabaj, Malešič in Okornova. Pregledovalki računov in referenti za tri odseke ostanejo dosedanji. Za delegate k pokrajinski skupščini so bili izvoljeni tov. Herbst Pavel, Möderndorfer Vinko in Znidarčič Rudolf, namestniki pa tov.: Brezovar Matija, Kraker Lado in Požar Vladimir. H glavni skupščini odposlalo društvo samo predsednika, oziroma njegovega namestnika.

Samostojni predlogi: Sprejeli so se tisle: Glede olajšav pri pouku po §§ 11. in 12. zak. o narodnih šolah: Reden pouk od 1. septembra do 31. marca vsakega leta, ostale tri mesece za 7. in 8. šolsko leto pouka prosto. Občni zbor izrazi obžalovanje nad pisavo »Kmetovalca«, ki piše, da se je na seji Kmetijske družbe dne 10. septembra t. l. govorilo o tem, da zahtevajo šolski upravitelji od otrok izdatke za večinoma nepotrebne stvari. Pri slučajnostih se je na odborov predlog sklenilo to-le:

1. Opravičila nenavzočih se na dan zborovanja ne sprejemajo.

2. Kdor neopravičeno izostane od zborovanja, plača v društveno blagajno 10 Din.

3. Kdor v enem letu trikrat neopravičeno izostane, se črta iz imenika članstva.

4. Poverjeništvu se javijo imena poleg organiziranih tudi ona neorganiziranih članov.

J. Vanič, t. č. preds. Znidarčič, t. č. tajnik.
+ UCITELJSKO DRUSTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je zborovalo dne 4. oktobra 1930. v Dolnji Lendavi.

Statistika: Vsega učiteljstva v srezu 118, včlanjenih 81, navzočih 45, t. j. 55%.

Tovariš predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče in poziva članstvo, da se v polnem številu udeležijo učiteljskega družabnega večera — V svojem govoru poziva članstvo, da sodeluje pri Sokolu. Spomni se tudi žrtev v Bazovici.

Tov. Tivadar J. je predaval o izvenšolskem delovanju učiteljstva, za kar je žel veliko odobravanja.

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

En gros. En detail.

— Pri proslavi prvega decembra ne pozabite na sliko drž. grba, ker je simbol ujedinitvenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zato bi jo morala imeti ne samo vsaka šola, ampak vsak razred. To je tem lažje, ker je založnik Učit. dom v Mariboru ceno izdatno znižal. Naročite!

MIROSLAVA LEITGBER
LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3
Izdelovanje ročnih in strojnih
vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga
DMC in vseh potrebnih za vezenje in predtisk.

— Prevod upokojencev s kronske na državarsko pokojnino. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglašja: Dravska finančna direkcija v Ljubljani je ugotovila, da je še precejšnje število po starih zakonih upokojenega državnega nameščenstva, ki še vedno prejema kronske pokojnine, to pa zato, ker navzlic javnim in osebnim pozivom leta 1927. ni vložilo prošenj za prevedbo kronske pokojnine na dinarsko. Zato se pozivajo v zmislu razpisa generalne direkcije državnega računovodstva od 14. julija 1927., D. R. št. 88.808 »Uradni list« od 30. julija 1927., št. 358/81 vsi še neprevedeni kronski upokojenci, da vsak zase vložijo nekoliko proučno za prevedbo pri svojem resortnem oblastvu, katero mu je svojčas odmerilo kronsko pokojnino, če tega doslej še ni storil. Prošnji je treba priložiti upokojitveni dekret (dekret o miloščini proviziji itd.) in vse listine, s katerimi je prošilec svojčas zaprosil za določitev osebne ali družinske (vdovske) pokojnine. Vse listine morajo biti sestavljene v slovenskem ali srbsko-hrvatskem jeziku ali pa v overjenih prevodih. K vsaki listini je treba priložiti prepis.

Učiteljski pevski zbor UJU.

—pev. Pevski zbor UJU učiteljstva. Pevski tečaj za mešani zbor se bo vršil 15. in 16. novembra. 15. novembra od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure. — 16. novembra od 8. do 11. ure. — 7. decembra priredimo koncert v Trbovljah. Vsi in vse!! — Odbor.

Prava Kolinska čikorija

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za mesec oktober 1930. Članarina: Konjice, učiteljsko društvo 600 Din; Gornji grad, učiteljsko društvo 273 Din; Soštanj, učiteljsko društvo 500 Din. Darila: Celje, dr. R. Pintar, odvetnik, iz neke kazenske zadeve 150 Din; Studenci, A. Hren. darilo povodom poroke tovariša 30 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 15.754 Din, Prekmurske pravljice 126 Din, Oder 56 Din, grb 117 Din, Almanah 30 Din. — V Mariboru, 3. novembra 1930. — M. Kozuh, blagajnik.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Naročajte potreščine potom UGP, ki izvrši naročila pri vseh trgovcih, po Vaši želji!

Poročilo o pokrajinski skupščini je podal Horvat Izidor, o glavni skupščini pa tovariš Peternel.

Tov. D. je prečital svoj referat o življenju in položaju Slovencev v našem Primorju.

Blagajnik je poročal, da se je plačevanje članarine izboljšalo. Tudi stari dolg je že skoraj ves poravnal.

Ker posebnih predlogov ali slučajnosti ni bilo je predsednik zaključil zborovanje. Peternel, t. č. preds. J. Horvat, tajnikov nam.

+ LJUBLJANSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je pričelo z rednim letnim delovanjem dne 8. oktobra t. l. Ta dan se je namreč vršil od 8. do 12. ure na II. mestni deški osnovni šoli občni zbor, 9 dni pozneje pa redno mesečno zborovanje. Z ozirom na to, ker je bil za občni zbor dovoljen pouka prost dan, drugo zborovanje pa sklicano na šentjakovski šoli ob 8. uri zvečer, je pričakoval odbor od članstva več zanimanja in boljše udeležbe. Pri prvem zborovanju je bilo navzočih od 195 članov le 98, pri večernem pa samo 42.

Tov. predsednik je prešel takoj po otvoritvi občnega zbora ter določilvi dveh zapisnikarjev in overovateljev k prvi točki dnevnega reda, t. j. poročila društvenih funkcijonarjev.

1. Predsednik je omenil v svojem poročilu vse važnejše društvene in organizacijske zadeve ter delo, skrb in trud poverjenstva, s katerim je bil odbor v prizadevanju za materialne in pravne učiteljske koristi vedno v tesni zvezi. Ob sklepu poročila se je spomnil pok. tovariša ravnatelja Adolfa Sadarja s pozivom na zborovalce, da mu v znak hvaležnega spomina zakličejo trikratni »Slava«.

2. Tajnik je podal kronoložen potek društvenega delovanja. V začetku minulega poslovnega leta je štelu društvo 200 članov. Med letom je bilo 5 članov črtanih, 7 jih je vsled preemstitve ali drugih vzrokov izstopilo, eden je umrl, pristopilo pa 8, torej šteje društvo 195 članov. Odbor je imel 12 sej, pri katerih se je razpravljalo in sklepalo o notranji ureditvi in razmahu našega društva, ki naj bi bilo vzor dela in napredka vsem podeželskim učiteljskim društvom. V ta namen je sklical 10 zborovanj: 4 celodnevna in 6 večernih. Vsakokratno zborovanje je bilo združeno s predavanjem prvovrstnih strokovnjakov z namenom, poživiti društveno življenje in pritegniti k sodelovanju vse članstvo; kajti uspeh društvenega dela ni odvisen le od odbora ampak od zavednosti in agilnosti članstva. Nadalje je obsegalo tajniško poročilo pripombe o realizaciji sklepov lanskega občnega zbora, o raznih intervencijah in konkretno program dela za bodoče poslovno leto.

3. Blagajničarka tov. Krapš Roza je podala podrobno bilanco društvenega premoženja, dohodke, izdatke in dolgove minulega leta s primerjavo vrednosti inventarja in druge imovine ter pripombo, da znaša društveno imetje 10.918,25 Din, dolgovi 2897 Din, čista imovina pa 8021,25 Din. — Tov. Kobal konstatira v imenu nadzorstvenega odbora, da so vsi računi in blagajniške knjige v najlepšem redu, vsled česar predlaga odboru absolutorij, vestni blagajničarki pa posebno pohvalo in priznanje. (Predlog je bil sprejet soglasno).

Po kratkem odmoru so sledile volitve novega odbora. Soglasno je bil izvoljen stari odbor. Ker se je pa tov. Krapševa zahvalila za izvolitev, je bila na njeno mesto izvoljena tov. Jožica Likozar. Odbor se je v prvi odbovi seji konstituiral sledeče: predsednik Vek. Mlekuz, podpredsednica Mira Engelčan, tajnik Josip Mihelič, blagajničarka Jožica Likozar, odborniki pa: Amalija Hartman, Stefanija Čeh, Janko Polak, Andr. Sezun in Ciril Petrovec. Namestniki: Rado Zupančič, Ivanka Cegnar in Marija Jeglič. Nadzorstveni odbor: Grčar, Kobal in Kumelj.

Volitvam je sledilo situacijsko poročilo ter poročilo o pokrajinski in državni skupščini. Prvo je podal tov. predsednik, drugo tov. Petrovec, tretje pa tov. Engelmanova. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem. Daljša debata se je vršila v zadevi državne skupščine, v katero so posegli: Andr. Skulj, Dimnik, Hreščak Čopić, Polak in Mlekuz.

Vsled pozne ure je odpadlo predavanje o šolski razstavi v Beogradu ter se je isto in ostale točke dnevnega reda preneslo na večerno zborovanje dne 17. oktobra. Tega zborovanja se je udeležil tudi bankski šolski nadzornik g. Fort. Lužar, ki se je zahvalil v imenu banske uprave učitelstvu, ki je sodelovalo pri razstavi v svojem imenu pa predavatelj tov. Mlekuz za izčrpno in vsestransko informativno predavanje o delovnem pouku v zmislu razstavljenih del na beograjski šolski razstavi.

Vek. Mlekuz, preds. Jos. Mihelič, tajnik.

+ POROČILO LITIJSKEGA UCITELJSKEGA DRUŠTVA o občnem zboru z dne 9. oktobra 1930. v Ljubljani.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik otvori občni zbor s pozdravom na vse navzoče, posebej pa še pozdravi novoprstopivše, in štirim novoporočenim parom iskreno čestita. Istotako čestita k odklovanju z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje tovarišu Tavčelju iz Litijske.

Nato prečita dopis poverjenstva tičoč se postopka na glavni skupščini v Beogradu, ki se vzame na znanje.

Statistika: Tajnica ugotovi, da je navzočih 75 članov, t. j. 74%. Društvo šteje 103 člane. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je v kraju 130 učnih moči. V minulem letu je štelu društvo 106 članov. Eden je izstopil, štirje so se izselili v druge okraje. Neorganiziranih je torej bilo 24, kar kaže, da se število neorganiziranih krči. Društveno kot odborovo delo v minulem letu je bilo živahno. Vršila so se štiri zborovanja in tri odborove seje.

Na vseh zborovanjih so se razmotrivala stanovska vprašanja in obravnavale aktualne pedagoške teme kakor: »O razvoju šolskega zakona in projektu sedanjega šolskega zakona«, »O nadzorovanju šol«, tov. nadzornik I. Bezeljak. »O duševnem zdravju«, Dr. Fr. Mis. »O pedagoškem kongresu«, ga. Bračić. »O gmotnem položaju podeželskega učiteljstva«, A. Ölhofer. »O pravilniku k šolskemu zakonu«, Iv. Dimnik. Prav zanimiva je bila statistika o udeležbi.

Odbor se je bavil na svojih sejah s tekočimi zadevami društva in težnjami članstva. Žal ni moči pokazati uspehov, saj niti v naših lastnih vrstah ni umevanja za naše težavno delo in treba bo vse jačje dvigniti glas za naše pravice. — Društvo se je udeležilo pokrajinske skupščine v Novem mestu in glavne skupščine v Beogradu po svojih delegatih in predsedniku.

K poročilu tajnice predlaga tov. Rostohar, da se zbere statistika mučenstva podeželskega učiteljstva, ki naj da upogled vsem onim, ki jim je usoda ali drugo naključje naklonilo mehkejše in udobnejše mesto, kar jim zapira oči in srce za druge.

Predlog se z odobravanjem sprejme. Blagajniško poročilo tov. Rostoharja, natančno o vseh detaljih se sprejme z zahvalo ter predlaga nagrada.

Tov. Samec poda točno sliko s pokrajinske skupščine ter poudari ob zaključku, da je pevski zbor UJU naš ponos, naša armada, ki bo žela slavo koder bo nastopala. Zato se mu zdi več kot žalostno, da še kod odredka našemu zboru malenkosten prispevek, ko žrtvujejo izvršujoči člani dvojno za čast našega stanu.

Poročilo tov. Webra o glavni jubilejni skupščini je bilo obširno in izčrpno. Očrtal je v bistvu ves zgodovinski razvoj 10letne organizacije UJU, ki se je prva usmerila v jugoslovenski ideji. Dotaknil se je v jedru vseh problemov kongresa ter poudaril najvažnejše misli. Iz govora zastopnika ministra prosvete nam je podal celo trohico upanja na izboljšanje!

K besedi se je oglasil še tov. Joža Župančič, ki je imel priliko opazovati kongres tudi za kulisami, kar je naredilo poročilo še zanimivejše. Le žal, da nam je potegnil desno črto čez ravnokar dobljene upel!

Po 10 minutnem odmoru se preide k volitvam odbora. Na splošno zahtevo se voli z vzklikom in dviganjem rok.

Ves zbor glasuje za stari odbor, ki sprejme izvolitev. Tajnica pripomni, da treba dopolniti izpraznjeno mesto, kar se izvrši z izvolitvijo tov. J. Leskovecove iz Stične.

Prihodnje zborovanje se določi na 10. novembra, ko se vrši koncert pevskega zbora UJU v Ljubljani.

Pelko M., t. č. preds. Vrščaj Z., t. č. tajnica.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je o priliki svojega prvega zborovanja, t. j. dne 11. t. m. med drugim sprejelo sledečo resolucijo: (predlagatelj predsednik Vauda Mirko).

»Kadar je sila najviše, takrat je bratska pomoč najbližje.« istino tega izreka je doprinesel celokupni češkoslovaški narod zopet povodom vsega dosedanjega, zlasti pa zadnjega krutega preganjanja in mučenja naših rojakov v Italiji ter nas v idealni ljubezni do trpečega slovanskega brata z izrazi ogorčenja nad tem postopanjem podkrepil v pričujanju, da v boju za pravice naših rojakov preko meje lahko računamo vsikdar na njegovo izdatno pomoč. Da se za vse to vsaj delno oddolžimo češkoslovaškemu narodu, prosimo poverjenstvo:

1. Da na merodajnem mestu priobči to našo resolucijo z izrazi najiskrenejše zahvale jugoslovenskega učiteljstva vsemu češkoslovaškemu narodu za vse te izraze in dokaze bratske ljubavi in slovanske vzajemnosti.

2. Da istotam zajamči da hoče jugoslovensko učiteljstvo z vso vnamo podpirati jugoslovensko — češkoslovaško ligo, koje geslo je:

Bratstvo in vzajemnost s Čehoslovaki!

3. Da samo in potom merodajnih oblasti apelira, da letos proslavimo češkoslovaški narodni praznik 28. oktobra kot dan njihovega osvobođenja čim bolj slovesno.

Smatramo te tri točke kot potrebne, umešten in edino možen izraz našega čuvstva — v danih razmerah.

Mirko Vauda, predsednik.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO je imelo svoj redni občni zbor 11. oktobra 1930. na Prevaljah. Iz poročila posnemamo:

Delo v organizaciji ne zaznamuje pričakovanih uspehov. Poleg šolskega dela je bilo učitelstvu naloženo še izvenšolsko, brez oziroma na izboljšanje gmotnega položaja. Učiteljstvo je slejkoprej voljno storiti vse, a spričo materialnih neprilik se ga loteva malodušnost. Slabo vpliva tudi razdor v Udruženju in to ravno v trenutku, ko bi bila strnjena organizacija najbolj potrebna, ker se dela na izboljšanje našega materialnega položaja.

K temu predlaga tov. Gačnik resolucijo: Z ozirom na nujnost izboljšanja gmotnega položaja osnovnošolskega učiteljstva in prav tako pereča nujnost izdajanja pravilnika k šolskemu zakonu ni bilo umešno postopanje delegatov ljubljanskega poverjenstva ob zaključku skupščine v Beogradu. Nesporazumljenje na skupščini je bilo treba v interesu učiteljstva podrediti zgoraj navedenim nujnostim. Učiteljsko društvo za Mežiško dolino poziva poverjenstvo v Ljubljani, da zastavi vse sile, da se spor v UJU poravnava v korist učiteljstva in s tem tudi v procvit ljubljene naše domovine.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Te dni poteka 10letnica plebiscita, zato se spominjamo koroških Slovencev in njih trpljenja.

Tov. sreski prosvetni referent predlaga resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in se glasi:

Slovenska javnost se poziva, da podpira v vsakem oziru kulturna stremjenja Slovencev na Koroškem na način, kakor se to vrši od strani Nemcev za naše nemške manjšine.

Prosimo našo vlado, da izsili od Avstrije ureditev manjšinskega šolstva na Koroškem z ozirom na določbe mirovne pogodbe, najmanj pa, da dobe Slovenci glede šolstva isto, kar mi nudimo našim nemškim manjšinam.

Tov. tajnik Ledinek poroča: Društvo je štelu 56 članov, zborovanj je bilo 5, odborovih sej 7, obisk na zborovanjih 70%.

Tov. blagajničarka Zega poroča: Dohodkov je bilo 10.605,48 Din, izdatkov pa 9714,35 Din. Prebitek 891,13 Din. Graja po edine slučaje nerednega plačevanja. Pregledovalca računov tov. Močnik Peter in Gačnik Janko poročata, da je blagajna v najlepšem redu in predlaga absolutorij.

Tov. sreski prosvetni referent Močnik Peter kot referent za šolstvo poroča, da se je vsaj načelno priznala potreba reforme, manjkajo pa še potrebna sredstva.

Sestankov pedagoških krožkov ni bilo. O izvenšolskem delu poroča tov. Vreček. Sledilo je poročilo tov. Gačnika o poteku pokrajinske skupščine. Vsa poročila so bila vzeta na znanje. V debato so posegli zlasti tov. Močnik, Gačnik, Gallob in Sokol.

Nato je predaval tov. Gačnik: »Nacionalna vzgoja prej in sedaj«; orisal nam je nacionalno vzgojo na Koroškem pred vojno in po vojni. Predavanje naj gre v tisk.

Sledila je volitev. Izvoljen je po večini stari odbor z nekaterimi novimi odborniki. Pri slučajnostih se določi članarina za leto 1930/31. na 180 Din za člana.

Tov. Doberšek poda resolucijo:

Učiteljsko društvo stoji na principielnem stališču, da je zavezan vsak član UJU plačevati samo prispevke, ki so v pravih organizaciji predvideni. Zmotno je mnenje, da ni član UJU, kdor ne plača še ostalih prispevkov.

Določi se še naslednje zborovanje za 15. november 1930., nakar je bil občni zbor zaključen.

Gallob, t. č. preds. Ivan Lebič, t. č. tajnik.

+ SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — zahodni del je imelo redni občni zbor v Ljubljani na II. mestni deški osnovni šoli dne 11. oktobra t. l. Članov 127, navzočih 107, t. j. 85%.

Predsednik je v otvoritvenem nagovoru naglasil potrebo končne ureditve gmotnega položaja učiteljstva. Sledilo je tajniško poročilo o društvenem delovanju v pretekli poslovni dobi. Po blagajniškem poročilu je bil sprejet proračun za leto 1930/31. Letna članarina ostane neizpremenjena. Obvezni prispevki za Dački dom v Beogradu se bodo pobirali o priliki zborovanj. O pokrajinski skupščini je podal poročilo tov. Sl. Vuk — o dogodkih na državni skupščini in spuru v organizaciji je poročal tov. Lampret.

V lepo zasnovanem predavanju: Tipične posebnosti o duševnem in telesnem razvoju manj nadarjenih otrok — je tovarišica A. Vode podala karakteristiko raznih abnormalnih tipov otrok. Uvodoma je predavateljica naglašala, da je zdravstvena pedagogika pri nas še v prvem zboru — a ji je v novi šolski zakonodaji zagotovljen obstoj in razmah. Članstvo je z zanimanjem sledilo predavanju in izrazilo željo — da bi tovarišica Vode nadaljevala s predavanjem o postopku pri pouku manj nadarjenih otrok na enem prihodnjih zborovanj.

Pri volitvah je bil izvoljen predsednikom tov. Anton Lovše iz Notranjih Goric, v odbor pa: Gole Josip, Vrhovec Stanko, Urbančič Anton, Trpin Josip, Pleško Marija, Ribičič-Artigler Roza. Namestniki: Micher Ivan, Kržišnik Alojzij, Taučar Ljudevit. Pregledovalci računov: Dekleva Ivana, Schein Stefan, Zakrajšek Josip.

Določil se je delovni program za prihodnje leto. — Članstvu se je prečitala okrožnica poverjenstva št. 170/30-31. in statistika o izvenšolskem delovanju.

Sprejeti so bili naslednji predlogi:

a) Mladinska Matica naj izda obljubljeno knjigo o gospodinjstvu za deklice — knjiga naj bo pisana poljudno.

b) Gospodarji, ki jemljejo šoloobvezne otroke za pastirje, so dolžni jih oskrbovati s šolskimi potrebščinami in jih redno pošiljati v šolo.

Lovše, preds. Trpin Josip, tajnik.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LASKO je zborovalo dne 11. oktobra 1930. ob 10. uri v osnovni šoli v Hraštniku. Od 118 članov je bilo navzočih 72, t. j. 61%.

Tov. predsednik Kislinger je otvoril zborovanje ter poročal, da je tov. Plavšak iz zdravstvenih ozirov odložil predsedstvo v našem društvu. Istotako pa tudi mesto v čezjem sosvetu. Imenoma pozdravi pručjočega častnega člana in ustanovitelja našega društva šolskega ravnatelja tov. Gausa, g. sreskega nadzornika tov. Potočnika ter predavatelja tov. Lavrenčiča iz Maribora.

Zadnji nam je praktično kot teoretično podal novih smernic pri telovadnem pouku. Navzoči so njegovim izvajanjem sledili s kar največjo pozornostjo ter mu ob koncu izrekli svojo hvalo.

Med došlimi dopisi se natančneje obravnava okrožnica poverjenstva UJU Ljubljana št. 170/30-31., na podlagi katere se je sprejela sledeča resolucija:

1. Društvo se strinja s stališčem in smernicami, ki jih vsebuje in zastopa okrožnica poverjenstva UJU Ljubljana z dne 1. oktobra 1930.

Istotako apelira na poverjenstvo ponovno, da skusi uveljaviti pri UJU oni okvir

ni projekt za preosnovo pravil našega udruženja, ki ga je laško učiteljsko društvo sprejelo na svojem zborovanju na Zidanem mostu dne 5. aprila 1930.

Projekt je bil (kot predlog) vposlan poverjenstvu Ljubljana dne 18. aprila 1930. Zgrajen je na osnovi, da bodi upravna struktura naše organizacije taka, da omogoča praktično centralizacijo vodstvenega aparata, slonečega na banovinskih poverjenstvih (ne pa sekcijah).

Nameravana uvedba proporca pri volitvah ne bi bila v srečo naši organizaciji, zato predvideva predlog laškega učiteljskega društva kompromisni in bolj posrečeni način volitev za upravne instance UJU, ki hkrati prepušča možnost kretanja kolikor toliko avtonomnih pravic banovinskih poverjenstev. Od mnogih strani željeni proporc bi bil upoštevani na svoj posebni način, dasi ne bi bil dosežen potom očitnih volilnih parol, ki cepijo in razburjajo duhove.

Banovinskim poverjenstvom in posameznim društvenim edincam naj bi se koncediralo čim največ svobodno-iniciativno ukrepne avtonomije, dočim fungiraj centralni upravni odbor v prvi vrsti kot eksekutivni organ volje in sklepov celokupnega članstva.

Organizacija se naj vodi od spodaj navzgor in ne od zgoraj navzdol.

2. Vzpričo sedanjemu stanju naše stanovske situacije, naj bo zaenkrat glavna skrb naše organizacije osredotočena predvsem v cilju: a) doseči izboljšanje našega eksistenčnega, odnosno gmotnega položaja; b) pravično in čim ugodnejše uvrščanje našega stanu pri predstoječi reviziji uradniškega zakona.

Tov. blagajnik poroča o blagajniškem stanju ter prosi, da zaostankariji čimpreje poravnajo svoje obveznosti. Med letom pristopivše člane opozarja, da vpošljejo tudi doplačilne prispevke za Slov. Šolsko Matico.

Temu sta sledila poročila o pokrajinski in glavni skupščini, za kateri sta referenta tovariša Lebar in Plavšak žela vsestransko odobravanje.

Določitev kraja in časa za prihodnje zborovanje prepusti članstvo odboru, nakar zaključi tov. podpredsednik zborovanje.

Kislinger J., t. č. preds. A. Jesih, t. č. tajnik.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ je zborovalo dne 18. oktobra 1930. v Brežicah.

Statistika: Število učiteljstva v srezu 116, včlanjenih 100, navzočih 50, t. j. 50%.

I. Tovariš predsednik Jakopec otvori zborovanje, pozdravi navzoče, zlasti pa novoprstopivše člane(ice) ter preide na dnevni red.

II. Vsebinsko dopisov pov. UJU, t. j. poročila o glavni skupščini v Beogradu in onega o sestanku pov. Zagreb in Ljubljana na Zidanem mostu, vzame članstvo na znanje.

III. Tajnica tov. Štravsava poda kratek pregled društvenega delovanja v preteklem šolskem letu. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

IV. Blagajniško poročilo, iz katerega je bilo razvidno blagajniško stanje, je podal tov. Vadnal. Zaostanki na članarini znašajo visoko vsoto. Vpošiljanje članarine prevzamejo odslej na vseh šolah tov. upravitelji. Blagajniku je bil podeljen absolutorij s pohvalo za točno vodstvo blagajniških poslov.

V. Poročilo o pokrajinski skupščini je podal tov. Gajšek, o državni tov. Knapič. Obe poročili sta bili sprejeti, druga s pristavkom, da se odobruje postopanje naše delegacije v Beogradu.

VI. Navzoče članstvo je per aklamatičnem izvolilo novi odbor, ki se je takoj konstituiral.

Predsednik Knapič Janko, tajnica Dirnbek Marica, blagajnik Vadnal Fran; odborniki: Ivanuš Robert Gajšek Stanko, Voglar Alojzij in Hofbek Edo; namestnika: Gorup Alojzij in Pečnik Marija; pregledovalca računov: Gomišek Ljudmila in Pečnik Josip; raziščišče: Peterlin Alojzij, Ferluga Ferdo in Jakopec Franjo.

VII. Članarina znaša letno 160 Din, prispevek za Beograd 5 Din, naročnina za SSM 30 Din, skupno letno 195 Din.

VIII. Samostojni predlogi: a) Ime društva bodi odslej: »Učiteljsko društvo za brežiški srez«.

b) Poverjenstvo za SSM prevzame vsakokratni blagajnik, naročnina se pobira skupno s članarino.

c) Tovarišice, ki poučujejo v elementarnih razredih, naj si v svrhu medsebojne pomoči pri uvajanju delovne metode v elementarni razred organizirajo neobvezne medsebojne sestanke.

Ob zaključku zborovanja se novoizvoljeni predsednik zahvali za izkazano zaupanje.

J. Knapič, Marica Dirnbekova, t. č. preds. t. č. tajnica.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljem in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gardske robe priporoča: Wallat Express, Ljubljana Stari trg 19.

RISAI NA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Stari trg 9.